

Ամեն օր կհրատարակի : — Հատը առ այժմ 20 փարայ է : — Մայրաքաղաքիս մէջ բաժանորդ ըլլալ ուզողը՝ 40 դրշ. պիտի վճարէ 100 թուոց համար . իսկ գաւառաց մէջ՝ 45 դրշ. դարձեալ 100 թուոց համար , թղթատարութեան ծախքէ ազատ ըլլալով : — Ծանուցման տողը 40 փարայ է մէկ անգամի համար : — Իրագրիս վերաբերեալ նամակ և ուրիշ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել առ Տնօրէնն ի Կոստանդնուպօլիս Մահմետ փաշա Գաշըգճի խան վերի յարկը թիւ 9 :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ուրախութեամբ կիմանաւք թէ՛ մօտերս Օ.Միւռնիոյ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյն բաղը արժանաւոր մահարձան մը պիտի կանգնուի ի յիշատակ բազմերախտ և բազմաբզին Ռուբէն Ընդրէաս փափազեան վարժապետի , կամաւոր հանգանակութեամբ իւր ձեռնասուն աշակերտաց :

Ըսալին անգամն է որ կլսեմք թէ հայ վարժապետի մը յիշատակին համար հասարակաց հանգանակութեամբ մահարձան պիտի կանգնուի : Ընդրէաս փափազեանի երախտագէտ աշակերտաց այս գործը արդարեւ ոսկի տառերով նշանակուելու արժանի է : Օ.Միւռնիա թո՛ղ պարծի որ երախտագիտութեան այսպիսի օրինակ մը առաջին անգամ ինք կընծայէ Եզդին : Արժապետները՝ որք ազգային յառաջդիմութեան կարևոր միջոցներն են , քաջախրութեան և վարձատրութեան պէտք ունին : Քանի՛ քանի՛ վարժապետներ իրենց կենաց օրերը գառնութեամբ ու թըշուառութեամբ անցուցեր , և յուսահատաբար դերեղման իջեր են ... :

— Օ.Միւռնիոյ Երչայոյ լրագրէն կը քաղեմք հետևեալ տեղեկութիւնները :

Ա. «Եփեսոսի կալուածական խընդրոյն վրայ մեր ունեցած ճիշդ տեղեկու-

թեանցը նայելով, Նուպար փաշան յատուկ հեռագրով մի իւր կարծիքը ուղղակի իմացուցած է ամեն . Տ. Եսայի Ս. Պատրիարքին , որ վաւերացեալ է բարձր փոխարքայէն . վասն զի ներքին գործոց պաշտօնեայ վսեմ . Ասղըպ փաշան վիճաբանութեան ներքեւ եղած ազգային կալուածոց հեօճէթները բերել տուաւ , կարգացքնեց , և ազգին իրաւունքը տեսնելով դարձեալ ազգին յանձնեց զանոնք : Իսկ Երուսաղիմայ Ս. Պատրիարքին պատանխան տուաւ թէ իրաւունք չունի» :

Բ. «Այսեւք թէ բարձր փոխարքային առաջին թարգման վսեմ . Երամպէյը երկրորդ նամակ մի , նմանապէս Գահիրէի և Եղեկաւադրիոյ ազգային ժողովները ուրիշ երկրորդ նամակ մի՛ դեկտ . 7 ամսաթուով , գրած են առ ամեն . Տ. Պօղոս Ս. Պատրիարքն , զոր բաղում թախանձանօք կալաչեն և կպահանջեն , որ գեր . Տ. Սեբոպ կախկոպոսին յուղարկուելու հրամանագիրը չուլացնէ , յաւելցնելով որ՝ եթէ միտք չունի եփոյտահայոց այս ընտրութիւնը վաւերացնելու շուտով պատասխան մի տալու շնորհքնէ , որպէս զի իրենց զիւուն ճարը նային» :

Գ. «Գահիրէի մեր մեծարդոյ թղթակիցը դեկտ . 17 ամսաթուով կճանուցանէ մեզ , թէ ամեն . Տ. Եսայի Ս. Պատրիար-

քը նոյն օրը երկար քարոզ մը տալէ ետեւ, մնաք բարեաւ ըսեր է ժողովրդեան, իւր հայրական սուրբ օրհնութիւնները տալով անոր՝ հանդերձ պահպանելով մը: Հետեւ եալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր Աղեկաւան դրիա իջնելու. և անկէց Արուսադէմ իւր Աթոռը պիտի դառնայ):

Ա. Յ. Ա. Ստորագործեամբ և ոսկեղօծ շրջանակով ու ոսկեղօծ տառերով տպուած երկու տունէ բաղկացեալ բանաստեղծութիւն մը պէսանք գեկտեմբեր 17 թուականով, Այս բանաստեղծութիւնը Ա. Յ. Ա. փեսայն իր հարսնիքին օրը իր Մ. Յ. Ա. հարսին կնուիրէ՝ ինք ալ անկէ համրոյր մը կառնէ, ինչպէս որ իր բանաստեղծութեան անաշին տունին երբորդ տողէն մէջ կխոստովանի: Այս տըպեալ ուղերձը հիմայ ամենուն ձեռքը կպտտի և կերևայ որ թատրոնին մէջ պատկը կատարված ժամանակ վերնայտրկէն թափված է: Աս ալ չէնէ, Ա. Յ. Ա. իր հարսնիքին հրաւերի սոմսակ տէի դերկած է իր բարեկամներուն, թէ և օրինակ մը մեզի տղողը հարսնիքին դացած չէ: Աս ալ չէ նէ փեսայ բանաստեղծին առաջատ մտած ատեն իր հարսին տալիք երեստեսէն ըլլալու է. բայց միթէ ամեն մարդ ալ անոր երեստեսէ պիտի տան որ ամենուն ձեռքը կպտտի հիմայ: Աս ալ չէ նէ փեսայ բանաստեղծը բնիով որ Սրմբատ թագաւորին աղջիկը հարս ըրած ատենին ժամանակին բանաստեղծները դրբաւորներ հիւսեր են և հիմայ այն բանաստեղծները չկան որ Ամրատեանի հարսնիքը երգեն իր Մէհէ-պէն ինք երգելու ելիր է: Աս ալ չէ նէ նոր տեսակ գէլգէկութիւն մըն է, Աստուած տէրօջը բարի վայելում տայ. միայն թէ Աստուած տար որ այս ալ մօտա մը չըլլար:

— Երէկ մարդ մը գրավաճառին կերթայ ու մէկու մը ընծայ ընելիքը իմացընելով ծանրադին օրացոյց մը կուզէ. դրավաճառը կհանէ կուտայ մէկ հատ մը ու 20 դրչ կուզէ. — աւելի սուղը չկայ ընծայ պիտի ընեմ. — ուրիշ մը կհանէ աւելի փառաւոր կաղմով ու 25 դրչ կուզէ. — աւելի սուղը չկայ. — գրավաճառը ուրիշ մը կըրէ ու 30 դրչ կպահանջէ. — աւելի սուղը, պարոն, աւելի սուղը. — ահա ուրիշ մը 40 դրչ. — աւելի սուղը պարոն, աւելի սուղը: Գրավաճառը շատ մը հոգնելէն ետքը շատ մը մտածելով՝ կրնամ երկու լիբան աչքէդ հանել ու ծովը նետել կրնէ. — թող ըլլայ հոգ չէ. — ա՛ռ ուրեմն սա օրացոյցը ու ընծայ ընելուդ տեղն իմացու ամեն օր կղերկրի ընելով նոյն օրուան Մէհմուան կուտայ. — մէջը պակաս մակաս բան մը չըլլայ. — ամենին, ամենին, շատ ալ կատարեալ է. մէջը հայոց, յունաց, լատինաց, տաճկաց, հրէից, աղարիաց, իսպտաց, լպտաց, ճննաց և գոթաց և տօներն ու սուրբերը, ծոմերն ու պահքերը, երեսելի անցքերն ու արկածները օգային դուշակութիւնը ամենքն ալ կան բաց ի հայ դաթօլիկաց պատահածներէն. — շատ աղէկ, շատ աղէկ արգէն իմ ընծայելու անձա ալ հայ դաթօլիկ մարապետ մըն է. — աս ալ բուն անոնց կարգալու օրացոյցն է: Մարդը երկու լիբան կոխեր ու առեր է:

— Կրօնն թէ Գարակէօմրիւկի թաղական խորհուրդը մեր խրատը մտիկ ընելով անցած օր մարդ վախցընելու համար հրաժարական կուտամ հա՛, ըսելէն ետքը դարձեալ մեծ ժրաջանութեամբ իր պաշտօնը կվարէ կղեր և անոր անդամները երգում են ըրեր իրարու որ իրենք մեռնին նէ այս պաշտօնը իրենց տղոցը կտակ ընեն: Ասոր համար ալ մօտեոս Պատրի-

արքարան երթալով Ս. Պատրիարքէն ալ իրենց այս կտակը վաւերացնող կոնդակ մը պիտի ուղեն եղեր, մէջինուն մէկը առայժմ Պատրիարքարան երթալը խոհեմունք թիւն չդատելով այն կտակը այն անդի վարդապետին ու քահանայներուն վաւերացնել տալը բաւական համարեր է: Պատրիարքարան ալ անհամբեր կապան եղեր որ ասոնք դան ու սա հին հայրենիքը քննելը միտքը ձգեն:

— Վսեկք թէ Երուսաղէմի Պատրիարքը Անդղիոյ տէրութեան դէմ բողոք մը գրեր ու հոս Պատրիարքարան ղեկեր է որ հրատարակել տայ, ան ալ պատասխան տուեր է թէ Անդղիոյ տէրութիւնը հայերը չձանձէր և ճանձէ նէ ալ մինչև որ անի Հապէշխտանի դէմ ձեռնարկած արշաւանքը դուրս հանէ, անոր դէմ բողոքելն անօրում է: Ուստի բողոքը բողոքողին ղեկելը պատշաճ տեսնուիլի է:

Կարէն կըրն գեկտ. 7 թուով:

«Ա իճակիս նորնսիր Եռաջնորդ արժ. Տ. Գրեգորիոս Ծ. վարդապետը ամսոյս 2ին ողջամբ հասաւ իրեն յանձնուած հօտին քով և ազգային դործոց ձեռնարկութիւն քաւ, ու հիմայ նոր թաղական խորհուրդ կազմելու վրայ է:

Տեղւոյս հայ բնակիչք 180 տունի չափ են, քանի մը քաղաքներէ գաղթած ըլլալով: Գլորոցը առ այժմ 74 մանչ տղայ կայ որոց միայն ութը Վերականութիւն սկսած են: Եղջկանց վարժարան բնաւ չկայ: Յուսով եմք թէ գեր. Եռաջնորդը կ'աշխուղէ աղջկանց վարժարան մը հաստատելու, և մանչ տղայոց վարժարանն ալ բարեկարգութեան մէջ մտցնելու, որով ինչպէս Երթուին նոյնպէս և հոս ժողովուրդն սէրն ու համակրութիւնը յինքն կ'ըրաւէ»:

ԱՅԼԵԻՆՅԼԻՔ

Մտիկ 40 տարի յառաջ Մեքսիկայի մէջ կայսրութիւն մ'ալ հաստատուած և քիչ մը ժամանակ անցնելէն յետոյ սպանուած է կայսրը: Սպանելոյն կայսրուհին մինչև հիմայ ողջ, բայց խիստ թըշուառ ու աղքատ ըլլալով մօտեցաւ Փարիզ եկեր է Ատրուէոն կայսեր օգնութիւնը խնդրելու համար: Կըսուի թէ թշուառ կայսրուհին հիւսած կառքին վարձն անգամ հատուցանելու կարող չէ եղեր:

— Գաղղիոյ մէջ գեղեցիկ երիտասարդ մը գեղեցիկ աղջկան մը հետ սիրահարած ըլլալով, միշտ մէկըմէկ կ'ըտնեն և պարահանդեսներու մէջ ու ուրիշ տեղեր մէկտեղ կ'ըտնուին եղեր: Գիշեր մը, իրենց սովորութեան համեմատ, զըծասկայր մը պտըտած ատեննին յանկարծ անյայտ եղեր են: Կասկած ըլլալով ասոնց անյայտ ըլլալուն վրայ, քիչ մը ժամանակ անդին անգին փնտռելէն յետոյ երիտասարդին տունը դացեր, և խեղճը անկողնոյն մէջ արիւնսների դտեր են: Հոն իրմէ իմացեք են թէ իւր սիրահարն զինքը այս վիճակին հասուցած է, և ինքն ալ այս ինչ տեղը մնաւ կ'ըտնուի: Բայց տեղը երթալով, արդարեւ աղջիկը դտեր և պատճառը հարցուցեր են: Պատասխաներ է թէ իւր ընտանեաց կողմանէ այն երիտասարդին հետ իւր սիրահարութեանը արգելք և ուրիշի մը հետ ամուսնացունելու կամք տեսած ըլլալով, որոշեր են ինքզինքնին սպաննել և ազատիլ, և թէ առաջ իրենց մէկ բարեկամն աւանդ առած ատրճանակը նախ երիտասարդին և յետոյ իրեն պարպեր է, բայց երիտասարդը մեռեր և իրեն բան մը չէ եղեր:

Եղջկն հիմայ սատիկանութեան քննութեանց ենթարկուած է եղեր իբրեւ մարդասպան:

Պարսկէն Յովհաննէս Կոնստանտին:

Առաքինութեան ծախս:

ԵԱԾ

Մենորոյ մանկանց և երիտասարդաց:

Սահմանաւ Ռաբբի:

Այս երեք կտոր կարևոր դրքերը Ս. Երուսաղիմայ ազգային վանական մամլէն ընտիր տպագրութեամբ ի լոյս ընծայեալ, աժան դնով կճախուին Կ. Պօլիս՝ գրաւաճառ Մարգարեանի խանութը. Իզմիր՝ Տէտէնան, Հալէպ՝ Տ. Խաչատուր քահանայի, և Տիգրանակերտ՝ Ս. Երուսաղիմայ Միւթէվէլլիին զբառուները:

Մայրաքաղաքիս բոլոր հայ գրաւաճառաց խանութները 4 աւան դրուշի կը ծախուի նոր հրատարակութիւն մ'ալ՝ ի լոյս ընծայեալ Քիւրքճեան տպարանէն, քնարն յաւերհա Հայրենեաց անունով, յորում կ'պարունակին գոգարիկ տաղերգութիւնք՝ յօրինեալ ի մեծ. Երրահամ աղայէ Յ. Այվազեան:

ԾԱՆՈՒՅԹՈՒՆՔ

Ս. Պօլիս Եփէսոսի շահագործող

Թարգմանեաց կարապետ Դ. Տափեան

Այս ընտիր թատրերգութիւնը կճախուի Չաղմաղճըլար փողոցը Պ. Յ. Գալաֆեանի խանութը, ի գին 11 դր:

Գրաւաճառ Պ. Գալաֆեանը երկրորդ անգամ տպել տալով Երամեան օրացոյցը հանգերձ յաւելուածովք, գինն ալ 100 էն 60 փարայի իջեցուցած է:

Գալաֆեանի խանութը հիմայ Չաղմաղճըլար — Եօզուշու. Օլիմպիլլի — խանի տակը 106 թիւ խանութը փոխադրուած է Սահմուտ — փաշայէն:

Պ. Տիգրան Կ. Բամպըքճեան ըրանօի մէկ շտեմարան մը բացած է, Պէյօղլու Գրնաուլա փողոց թիւ 24, ուր կըրնան գտնուիլ ամեն տեսակ ըրանօներ և արմօնիկներ և անոնց վերաբերեալ ամեն տեսակ նորահար երաժշտական նօթաներ: Ս. Երոյիշեալ տպարանները, ճիշդ գործարաններէն և հեղինակներէն ուղղակի ըրած և իր բնիկ տունը շտեմարանած ըլլալուն համար, տպարաններուն վրայ ծախք չաւելցունելով միայն քիչ մը գոմիսիօնով ծախելուն տարակոյս չկայ:

Տեսնել ու ծախու առնել ուղղոյները կհրաւիրուին Պէյօղլու շտապ ծամրած Տիգրանեց տանը զիմօցը ըրանօյի տարէներ կախուած յատկացեալ տեղը և նմանապէս Պօլիս Կուրի — Օսմանիյէյին ետեւի դրանը կողմը 24 թիւ խանութը, ուր կընայ գտնուիլ ամեն տեսակ երաժշտական գործիքներ և անոնց վերաբերեալ մանր մունր պիտոյքներ:

Քիները աժան ու ընտիր տեսակներէն ըլլալով, անտարակոյս շատ գոհ պիտի ըլլան ծախու առնողները:

Օրագիրս ձեռքէ ծախուիչէ գատառ այժմ կ'գտնուի նաեւ Սահմուտ փաշա Գաշըգճի խանի քովի գրաւաճառ ի խանութը, Մէրճանը Մարգարեանի Զարմաքճըլար — Եօզուշու. Օլիմպիլլի խանի տակը 106 թիւ Գալաֆեանի խանութները. Պահլէ գափու. Իհլիսպի դէմի զըօսարանը. Պէշիլիթուշ՝ ծխավաճառ Պեարոս աղային խանութը: Տակաւին ուրիշ տեղեր ալ պիտի որոյնուին:

Թանգարան Կիւլիկոյ. Լորոյ երկրէն Երուսաղիմէն հեգելան. Տէր Կ. Մեծարգոյ Տորթոյ. Ս. Բ. Իսթիլլէնի աշխատասիրութեամբ, այս անունով տեսարան մը հրատարակիլ սկսաւ, որ բոլոր գրաւաճառաց խանութները կը ծախուի ի գին 60 փարայ:

ՏԵՐԵՆ ԵՒ ՏԵՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՆԵՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒ ՊՈԼԻՍ
ՏԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Ե. Յ. Ե. ՄԻՆԱՍԵՆ